

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Klimatu i Środowiska Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Krzysztof Bolesta – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Emilia Konopka-Górna – naczelnik wydziału ds. jakości powietrza w Departamencie Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych, e-mail: emilia.konopka-gorna@klimat.gov.pl, tel. 783941072 Marzena Zawalich – radca w wydziale ds. jakości powietrza w Departamencie Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych, e-mail: marzena.zawalich@klimat.gov.pl, tel. 880355369	Data sporządzenia 07.08.2025 r. Źródło: • Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, • Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, Skarga z dnia 18 czerwca 2025 r. Komisji Europejskiej do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) przeciwko Polsce dotycząca braku możliwości zaskarżenia przez zainteresowaną społeczność (w szczególności ekologiczne organizacje pozarządowe) programów ochrony powietrza (postępowanie naruszeniowe nr 2020/2105), • Konwencja sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska. Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UC112
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

I. Wątpliwości interpretacyjne dotyczące zapewnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w zakresie programów ochrony powietrza

W postępowaniu naruszeniowym nr 2020/2105 (uzasadniona opinia z dnia 29 listopada 2022 r.) Komisja Europejska zarzuca Polsce, że nie zapewnia ona skutecznej ochrony sądowej uprawnień wywodzonych z przepisów dyrektywy 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (zwanej dalej „dyrektywą 2008/50/WE”) i tym samym narusza art. 4 ust. 3, art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych w zw. z art. 23 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE oraz art. 9 pkt 3 Konwencji sporządzonej w Aarhus 25 czerwca 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (zwanej dalej „konwencją z Aarhus”).

Art. 23 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE wymaga, aby w przypadku, gdy w określonej strefie lub aglomeracji poziomy zanieczyszczeń w powietrzu przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe, zostały opracowane programy ochrony powietrza dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu określenia działań, które zapewnią w możliwie najkrótszym terminie zgodność z określonymi normami dla tych zanieczyszczeń powietrza.

Art. 9 ust. 3 konwencji z Aarhus wymaga, aby każdy członek społeczeństwa, który spełnia wymagania określone w prawie krajowym, miał zapewniony dostęp do administracyjnej lub sądowej procedury umożliwiającej kwestionowanie działań lub zaniechań władz publicznych naruszających postanowienia prawa krajowego w dziedzinie środowiska.

Programy ochrony powietrza, ich aktualizacje oraz plany działań krótkoterminowych są przyjmowane aktem prawa miejscowego w ramach uchwał sejmików województw. Dotychczasowe stanowisko Polski wskazywało, że zaskarżalność programów jest zapewniona przez art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), który stanowi: „Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu

administracyjnego.”. Komisja Europejska odrzuciła jednak to stanowisko i wskazała, że polskie sądy administracyjne interpretują wymóg wykazania interesu prawnego w sposób restrykcyjny, odrzucając jako niedopuszczalne skargi wnoszone czy to przez mieszkańców obszaru, którego sprawa dotyczy, czy to przez organizacje ekologiczne, ze względu na brak wykazania interesu prawnego.

Sprawa była podniesiona podczas spotkania z Komisją Europejską w czerwcu 2024 r. (tzw. Package Meeting). Polska podtrzymała swoje wcześniejsze stanowisko, że sądowa kontrola planów jest możliwa na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa. Jednocześnie Polska zadeklarowała możliwość wprowadzenia zmian zapewniających szerszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości przy okazji wdrażania nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE) 2024/2881 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (zwanej dalej „dyrektywą (UE) 2024/2881”) – art. 27 tej dyrektywy wprost zobowiązuje państwa członkowskie do zapewnienia członkom zainteresowanej społeczności dostępu do środków odwoławczych w odniesieniu do decyzji, działań lub zaniechań, w tym w odniesieniu do planów ochrony powietrza).

Komisja zauważyła, że nowa dyrektywa będzie miała zastosowanie dopiero w przyszłości (termin transpozycji: 11 grudnia 2026 r.). Jednak dostęp do wymiaru sprawiedliwości dla planów ochrony powietrza jest wymagany przez obecną dyrektywę zgodnie z interpretacją TSUE, a zatem Polska musi jak najszybciej spełnić ten obowiązek, nie czekając na transpozycję dyrektywy (UE) 2024/2881.

Zarzuty Komisji Europejskiej opierają się na trudnych, wręcz niemożliwych do podważenia argumentach. Bezsprzecznie prawo UE wymaga zapewnienia ochrony sądowej uprawnień wywodzonych przez jednostki z przepisów dyrektywy 2008/50/WE, niezależnie od tego, że ta dyrektywa nie zawiera przepisu, który wprost wymagałby zapewnienia przez państwa członkowskie zainteresowanej społeczności dostępu do środków odwoławczych.

W świetle polskiego prawa i orzecznictwa sądów administracyjnych w przypadku dokumentów planistycznych, takich jak programy ochrony powietrza, które określają zadania na kolejne lata i są adresowane do organów administracji publicznej, nie jest w praktyce możliwe wykazanie tego, że interes prawny osoby fizycznej czy organizacji ekologicznych został naruszony. Ponadto organizacje ekologiczne nie działają w takich sprawach w interesie własnym, lecz cudzym, co w tym przypadku wyłącza możliwość skutecznego złożenia skargi.

Tak ustanowione zasady dostępu do środków odwoławczych są niezgodne z art. 9 ust 3 konwencji z Aarhus, interpretowanym przez TSUE oraz organy konwencji z Aarhus w ten sposób, że krajowe wymogi proceduralne muszą zapewniać zainteresowanym jednostkom szeroki dostęp do środków odwoławczych w celu zaskarżenia działań lub zaniechań w dziedzinie środowiska.

Zapewnienie zgodności z prawem UE wymaga zmian ustawowych. Aby uwzględnić zarzuty Komisji należałoby, w zakresie dotyczącym programów ochrony powietrza, wprowadzić (niezależnie od generalnych przesłanek wnoszenia skarg określonych w art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa) możliwość wnoszenia skarg dla osób mających interes związany z przyjmowaniem tych dokumentów (interes faktyczny, a nie tylko prawny – tj. osób, które zamieszkują strefę lub aglomerację, w odniesieniu do której powinien zostać przyjęty program ochrony powietrza i które mogą być dotknięte naruszeniem prawa w tym zakresie) oraz dla organizacji ekologicznych.

Nie były dotychczas prowadzone sprawy sądowe, dotyczące zaskarżenia przez organizacje pozarządowe lub osoby fizyczne, programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych przyjęte przez sejmik województwa: lubuskiego, warmińsko-mazurskiego, łódzkiego, opolskiego, podkarpackiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, śląskiego, podlaskiego, świętokrzyskiego, wielkopolskiego, pomorskiego, zachodnio-pomorskiego i dolnośląskiego.

Wykazane postępowania – zaskarżenia przez osoby fizyczne lub organizacje pozarządowe:

1. MAZOWIECKIE

- Postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego, w związku ze skargami kasacyjnymi wniesionymi na postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który odrzucił skargi wniesione na uchwałę nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 9595), zmienioną uchwałą nr 204/23 z dnia 21 listopada 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 13001):
 - ✓ III OSK 1510/22,
 - ✓ III OSK 1511/22,
 - ✓ III OSK 1512/22,
 - ✓ III OSK 1513/22.
- Aktualnie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym toczy się postępowanie sądowe w związku ze skargą kasacyjną Sejmiku Województwa Mazowieckiego na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (sygn. akt. IV SA/Wa 771/23). Sprawa o sygn. akt. III OSK 3207/23.

2. MAŁOPOLSKIE

- w 2016 r. Pani J. S-W. złożyła skargę na uchwałę Nr XLII/662/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 września 2013 r. sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/612/09 z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego. Skarga została odrzucona, a skarga kasacyjna oddalona (II SA/Kr 573/16 - Postanowienie WSA w Krakowie z 2016-07-06, II OSK 2671/16 – Postanowienie NSA z 2016-11-29).
- w 2021 r. Pan F. P. złożył skargę na Uchwałę Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (postępowanie sygn. akt II SA/Kr 545/21 postanowieniem sądu z 1 czerwca 2021 r. zostało zawieszone do marca 2025 r.).

INNE POSTĘPOWANIA – SKARGI JST

1. MAŁOPOLSKIE

- W 2020 r. Gmina Rzepiennik Strzyżewski oraz Gmina Oświęcim (wiejska) złożyły skargi na Program z 2020 r. Skargi zostały odrzucone, a skarga kasacyjna oddalona (II SA/Kr 1335/20 – Wyrok WSA w Krakowie z 2021- 02-25, III OSK 6048/21 – Wyrok NSA z 2025-01-14).
- Gmina Miasto Tarnów złożyła skargę na Program z 2017 r. Skarga została odrzucona (II SA/Kr 253/24 – Wyrok WSA w Krakowie z 2024-04-18).

2. PODKARPACKIE

- W 2021r. do Kancelarii Sejmiku woj. podkarpackiego wpłynęła skarga Gminy i Miasta Nisko, reprezentowanej przez Burmistrza Miasta i Gminy Nisko na uchwałę nr XXVII/463/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej – z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem Działań Krótkoterminowych”. Gmina Miasto Nisko wniosła o wstrzymanie wykonania przedmiotowej uchwały w części zapisów, które jej dotyczą. Postanowieniem WSA w Rzeszowie z dnia 29 kwietnia 2021 r. Sygn. akt II SA/Rz 360/21 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie odmówił wstrzymania wykonania zaskarżonej w części uchwały, a w wyroku z dnia 1 czerwca 2021 r. Sygn. akt II SA/Rz 360/21 oddalił skargę.

3. DOLNOŚLĄSKIE

- 10 sierpnia 2024 roku wpłynęła skarga Prezydenta Wrocławia na Uchwałę Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z 13 lipca 2023 roku Nr LVII/1201/23 w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 roku zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu (Dz. Woj. Doln. 2023 poz. 4378). Zarzuty podniesione w skardze dotyczyły zobowiązania Prezydenta Wrocławia do realizacji działania naprawczego, polegającego na wprowadzeniu w mieście strefy czystego transportu. Skarga została przez skarżącego wycofana i postanowieniem z 27 listopada 2024 roku, sygn. akt II SA/Wr 815/24 Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu umorzył postępowanie.

II. **Określenie zakresu i terminu obowiązywania aktualizacji programów ochrony powietrza, które będą miały charakter przejściowy**

Przepisy art. 91 ust. 7a pkt 4 lit. c ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 i 1810) stanowią, że zarząd województwa ma obowiązek opracowania projektu programu ochrony powietrza, w których harmonogram realizacji działań naprawczych określa się na okres nie dłuższy niż 6 lat. Programy te są przyjmowane uchwałami sejmików województw.

Aktualnie w kraju realizowane są programy ochrony powietrza oraz ich aktualizacje, które przygotowane zostały na podstawie wyników oceny jakości powietrza, odpowiednio za 2018 r. oraz 2022 r. Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo ochrony środowiska, w 15 z 16 województw obowiązujące programy ochrony powietrza będą realizowane do końca 2026 r. Zgodnie z wymaganiami dyrektywy (UE) 2024/2881 obowiązek opracowania nowych dokumentów strategicznych, określających politykę poprawy jakości powietrza, to jest planów działania na rzecz jakości powietrza (stanowiące pewnego rodzaju programy ochrony powietrza) po raz pierwszy będzie wynikał z przeprowadzonej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oceny jakości powietrza za 2026 r. Plany te zaczną obowiązywać nie później niż do dnia 31 grudnia 2028 r.

W przypadku stref, w których w wyniku oceny jakości powietrza za 2024 lub 2025 rok wystąpiłyby przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji, samorządy województw byłyby obowiązane do przygotowania nowych programów ochrony powietrza wyłącznie na 2 lata.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

I. Zapewnienie zainteresowanej społeczności dostępu do wymiaru sprawiedliwości w zakresie programów ochrony powietrza

Zapewnienie zgodności z prawem UE wymaga zmian ustawowych. Aby uwzględnić zarzuty Komisji należy – w zakresie dotyczącym programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych – wprowadzić wyraźny przepis stanowiący o możliwości wnoszenia skarg do sądu administracyjnego.

II. Zmiana minimalnego zakresu i terminu obowiązywania aktualizowanych programów ochrony powietrza

Wprowadzenie przepisu przejściowego określającego minimalny zakres oraz termin obowiązywania aktualizowanych programów ochrony powietrza pozwoli na zapewnienie ciągłości realizowanych dotychczas na obszarze stref, w których występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych niektórych substancji w powietrzu, działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza, do czasu wejścia w życie nowych programów, zgodnych z dyrektywą (UE) 2024/2881.

Przepis przejściowy będzie miał pozytywne skutki dla samorządów województw poprzez umożliwienie im przygotowania dokumentów we własnym zakresie, bez konieczności uruchamiania procedury zamówień publicznych na wykonanie takiego opracowania.

Przepis ten będzie miał pozytywny wpływ na stan powietrza w strefach, w których stwierdzane są przekroczenia norm jakości powietrza, i dla których wymagane jest opracowanie programów ochrony powietrza. Wynika to z faktu, iż w ostatnich latach następuje systematyczna poprawa jakości powietrza, a liczba stref z przekroczeniami norm jakości powietrza maleje. Wykonanie tego przepisu poprzez przygotowanie aktualizacji programów ochrony powietrza dla stref będzie miało zastosowanie wyłącznie dla tych stref, w których działania naprawcze wynikające z obowiązujących programów są już realizowane.

Przepis przejściowy wprowadza możliwość ograniczenia zakresu aktualizowanych programów ochrony powietrza. Samorządy województw na etapie przygotowania aktualizacji programu ochrony powietrza będą mogły zdecydować, czy niezbędne jest uwzględnienie w projekcie aktualizowanego dokumentu informacji na temat przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych lub pułapu stężenia ekspozycji wraz z podaniem zakresu przekroczeń, podziału źródeł zanieczyszczeń, czy też scenariuszy wielkości emisji w roku zakończenia programu. Jeżeli samorządy województw stwierdzą, że powyższe dane pozostają aktualne w obowiązujących programach, nie będą musiały przygotowywać tych informacji w ramach aktualizacji programów. W związku z powyższym, nie będzie ryzyka obniżenia jakości tych dokumentów.

Takie rozwiązanie pozwoli natomiast na kontynuację rozpoczętych i realizowanych działań naprawczych do czasu wejścia w życie nowych programów, wynikających z dyrektywy (UE) 2024/2881.

Wejście w życie przepisu przejściowego pozwoli na ograniczenie wysokości środków finansowych pochodzących z budżetu państwa, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1576) (rezerwa celowa wojewody do 60 % kosztów opracowania dokumentów oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej do 40 % kosztów opracowania) na przygotowanie nowych programów ochrony powietrza.

Inne analizowane rozwiązania (przyczyna ich niezastosowania) nie jest możliwe pozalegislacyjne rozwiązanie problemów. Rozwiązanie wskazanych problemów jest możliwe wyłącznie poprzez wprowadzenie przepisów w akcie prawa rangi ustawowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zapewnienie dostępu do sądów w zakresie programów ochrony powietrza wynikać będzie bezpośrednio z przepisów nowej dyrektywy (UE) 2024/2881, której przepisy państwa członkowskie UE mają obowiązek wdrożyć w terminie do 11 grudnia 2026 r.

Zasadność wprowadzenia tego przepisu w powiązaniu z obowiązującymi przepisami dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza wynika bezpośrednio z przepisów Konwencji z Aarhus.

W związku z powyższym, państwa członkowskie UE bardzo indywidualnie podchodziły do obowiązku zapewnienia dostępu do sądów w przedmiocie programów ochrony powietrza.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE, w przypadku gdy w określonej strefie lub aglomeracji stwierdzone zostaną w wyniku oceny jakości powietrza przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych wybranych zanieczyszczeń powietrza, powstaje obowiązek opracowania i przyjęcia w drodze aktu prawnego planów ochrony powietrza (w polskim prawie zwanymi „programami ochrony powietrza”) dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu określenia odpowiednich działań naprawczych, które zapewnią w możliwie najkrótszym terminie zgodność z normami jakości powietrza.

Realizowane w kraju programy ochrony powietrza są zgodne z wymaganiami prawa unijnego.

Na przykład w Belgii sformułowanie „programy ochrony powietrza określają odpowiednie działania, tak aby okres, w którym poziomy dopuszczalne i docelowe nie są dotrzymywane był jak najkrótszy” zostało wprowadzone w rozporządzeniu Rządu Flamandzkiego z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie przepisów ogólnych i sektorowych dotyczących bezpieczeństwa środowiska.

W Estonii przygotowanie planów jakości powietrza reguluje ustawa o ochronie powietrza atmosferycznego (rozdział 3). Dostępna jest również skonsolidowana wersja angielska ustawy: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/510012018006/consolide>. Dla celów estońskiej ustawy plan poprawy jakości powietrza jest planem poprawy jakości powietrza w strefie jakości powietrza, aglomeracji lub jej części zlokalizowanej na terenie gminy. Do procedury przygotowania planu mają zastosowanie przepisy ustawy o postępowaniu administracyjnym dotyczące postępowania otwartego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
WSA oraz NSA	17	-	Rozpatrywanie skarg wnoszonych przez osoby fizyczne, jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne dot. programów ochrony powietrza, ich aktualizacji oraz planów działań krótkoterminowych.
Organizacje społeczne, które prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego lub ochrony środowiska	bd	-	Możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na program ochrony powietrza, jego aktualizację oraz plan działań krótkoterminowych
Osoby fizyczne posiadające miejsce zamieszkania na obszarze objętym programem ochrony powietrza, jego aktualizacją lub planem działań krótkoterminowych oraz jednostki organizacyjne, prowadzące działalność gospodarczą na obszarze objętym programem ochrony powietrza, jego aktualizacją lub planem działań krótkoterminowych	ogół społeczeństwa	-	Możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na program ochrony powietrza, jego aktualizację oraz plan działań krótkoterminowych
Urzędy marszałkowskie	16	-	Przygotowywanie odpowiedzi na skargi. Przygotowanie aktualizacji programów ochrony powietrza dla stref, w których w wyniku oceny jakości powietrza za 2024 i 2025 r. stwierdzone zostały przekroczenia norm jakości powietrza

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt w zakresie art. 1 nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Art. 2 ustawy był przedmiotem konsultacji społecznych, uzgodnień międzyresortowych oraz opiniowania w ramach projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw. Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt zostanie przekazany do konsultacji (14 dni) do poniższych podmiotów:

- 1) Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP;

- 2) Instytut Ekonomii Środowiska;
- 3) Instytut Metropolitalny;
- 4) Związek Miast Polskich;
- 5) Związek Powiatów Polskich;
- 6) Związek Województw RP;
- 7) Związek Samorządów Polskich;
- 8) Unia Metropolii Polskich;
- 9) Fundacja Sendzimira;
- 10) Fundacja Strefa Zieleni;
- 11) Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju;
- 12) Fundacja WWF Polska;
- 13) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 14) Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
- 15) Towarzystwo Urbanistów Polskich;
- 16) Stowarzyszenie Urbanistów Polscy;
- 17) Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;
- 18) Stowarzyszenie Wykonawców Dachów Płaskich i Fasad (DAFA);
- 19) Miesięcznik Zieleni Miejska – Abrys sp. z o.o.;
- 20) Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej "Nie Po Drodze";
- 21) Stowarzyszenie Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego;
- 22) Centrum Edukacji Ekologicznej Bydgoszcz;
- 23) Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA;
- 24) Polskie Stowarzyszenie Dachy Zielone;
- 25) Fundacja Międzynarodowy Instytut Polityki i Strategii Ekologicznej;
- 26) Fundacja Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych.

Projekt zostanie przekazany do zaopiniowania (14 dni) poniższym podmiotom:

- 1) marszałkowie województw;
- 2) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 3) Młodzieżowa Rada Klimatyczna;
- 4) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 5) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy zadań związków zawodowych, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe.

Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw i interesów związków pracodawców, projekt nie podlega opiniowaniu przez reprezentatywne organizacje pracodawców.

Projekt podlegać będzie opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949).

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego.

Projekt nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, z późn. zm.), wobec czego nie wymaga zaopiniowania przez Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione w raporcie z konsultacji, zawierającym zestawienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący, udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, najpóźniej z dniem przekazania projektu na kolejny etap prac legislacyjnych.

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Źródła finansowania	Nie dotyczy
---------------------	-------------

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzenie przepisów zapewniających możliwość złożenia skargi do sądu administracyjnego może mieć wpływ na wzrost liczby prowadzonych postępowań sądowych. Na tym etapie nie ma możliwości oszacowania liczby skarg, a co za tym idzie nie ma możliwości określenia czy skutki wejścia w życie przepisów będą możliwe do poniesienia w ramach środków budżetowych w części 15 i 37 budżetu państwa. Wejście w życie przepisu przejściowego dotyczącego aktualizacji programów ochrony powietrza do ustawy – Prawo ochrony środowiska nie będzie powodowało ryzyka przekroczenia maksymalnych limitów wydatków określonych w art. 12a ustawy z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 460, z późn. zm.). Wejście w życie tego przepisu pozwoli na zminimalizowanie wysokości środków finansowych pochodzących z budżetu państwa (rezerwa celowa wojewody do 60 % kosztów opracowania dokumentów oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej do 40 % kosztów opracowania) na przygotowanie tych programów. Zgodnie z Oceną Skutków Regulacji do ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1576) oszacowano, że w 2025 i 2026 koszt opracowania programów ochrony powietrza / planów działań krótkoterminowych oraz sprawozdań z ich realizacji w skali całego kraju wyniesie ok 14 mln zł (6 347 099,55 zł w 2024 r. oraz 7 657 313,55 zł). Szacuje się, że wybrane województwa, w przypadku stref, w których w wyniku oceny jakości powietrza za 2025 i 2026 r. stwierdzone zostaną przekroczenia wybranych norm jakości powietrza tak jak miało to miejsce w przypadku wyników ocen jakości powietrza za lata wcześniejsze, tj. za 2018 i 2021, skorzystają z przepisu art. 2 ustawy i podejmą się przygotowania aktualizacji programów ochrony powietrza w ramach pracy własnej urzędów. Zakłada się, że przynajmniej 6 województw może podjąć się opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza samodzielnie. Przy założeniu, że aktualnie koszt opracowania programu ochrony powietrza dla aglomeracji powyżej 250 tys. mieszkańców oraz miast, w których liczba mieszkańców wynosi 100 tysięcy lub mniej, może wynosić ok. 200 tys. zł, a koszt opracowania tego dokumentu dla pozostałego obszaru województwa – z wyłączeniem ww. aglomeracji i miast – ok. 300 tysięcy złotych, szacuje się, że w przypadku 6 województw, opracowanie aktualizacji programów ochrony powietrza może dotyczyć przykładowo 5 aglomeracji, 5 miast oraz 6 stref z wyłączeniem aglomeracji i miast – suma kosztów opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza dla tych 6 województw w 2025 r. wyniosłaby ok 3,8 mln zł. Podobna sytuacja mogłaby mieć miejsce w 2025 r. Dodatkowo nie można wykluczyć, że województw, które zdecydują się na takie rozwiązanie, będzie więcej.
---	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na program ochrony powietrza, jego aktualizację oraz plan działań krótkoterminowych.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na program ochrony powietrza, jego aktualizację oraz plan działań krótkoterminowych.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Nie dotyczy.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
Komentarz: <u>Zwiększy się liczba procedur w stosunku do obowiązujących w polskim prawie. Nowe procedury będą dotyczyć możliwości zaskarżania do sądów programu ochrony powietrza, jego aktualizacji oraz planu działań krótkoterminowych przez zainteresowaną społeczność.</u> <u>Zmniejszenie liczby dokumentów / skrócenie czasu na załatwienie sprawy – zmniejszy się liczba dokumentów związanych z obowiązkiem opracowania aktualizacji programów ochrony powietrza, poprzez zminimalizowanie wymaganego ich zakresu.</u>								
9. Wpływ na rynek pracy								
Brak wpływu na rynek pracy.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:			☐ informatyzacja ☐ zdrowie			
Omówienie wpływu		Możliwość wniesienia skargi do sądu administracyjnego na program ochrony powietrza, jego aktualizację oraz plan działań krótkoterminowych pośrednio przyczyni się do poprawy jakości powietrza.						

	Wejście w życie przepisu przejściowego pozwoli na ograniczenie wysokości środków finansowych pochodzących z budżetu państwa, na przygotowanie tych programów ochrony powietrza.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Planuje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie przewiduje się ewaluacji projektu na szczeblu krajowym. Projektowana regulacja wykonuje prawo Unii Europejskiej.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	